

VÝZNAM PALBY PRO SPLNĚNÍ CÍLŮ V ÚTOKU

Cílem útoku je v podstatě (Vševojsk-1-1 a Oper-1-1) zničit určená protistojící nepřátelská uskupení a ovládnout důležité prostory a objekty v jejich hloubce. Toho dosahujeme ničením hlavních sil daného uskupení nepřítele jadernými zbraněmi (při jejich použití), mohutnou palbou ostatních prostředků, rázným útokem tankových a motostřeleckých vojsk do velké hloubky v součinnosti s letectvem a vzdušnými výsadbami, odvážným proniknutím do boku a týlu nepřítele a jeho zničením po částech.

Bezprostředními faktory ke splnění cílů útoku jsou palba a pohyb. Proto také palba a pohyb k zničení nepřítele a ovládnutí stanovených prostorů, čar nebo objektů jsou v podstatě obsahem útoku.

Téměř výlučným prostředkem ničení se stala palba. Patří do ní činnost všech palebných prostředků. Je to celá řada zbraní od nejúčinnějších tj. jaderných zbraní, až po nejméně účinné, tj. ruční zbraně. I když význam jednotlivých palebných prostředků je přímo úměrný jejich účinku, k dosažení stanovených cílů potřebujeme všechny. Jde jen o jejich správné a efektivní použití. Vybavení jednotlivých organizačních stupňů různorodými zbraněmi umožňuje, abychom nedostatků v možnostech jedné palebných prostředků nahrazovali jinými.

Ozbrojený zápas může probíhat jak s použitím, tak i bez použití jaderných zbraní (i když časově omezeně). Proto bude vhodné rozehrát možnosti palebných úderů všeho druhu, s jadernou i normální municí.

Z hlediska plnění cíle útoku (zničení, podstatné snížení bojeschopnosti nepřítele) bude obtížnější varianta **bez použití jaderných zbraní**. Hlavními prostředky ničení v ní budou dělostřelectvo a letectvo. K nim se budou dále řadit tanky. Zejména mezi tyto palebné prostředky budeme rozdělovat cíle bránícího se nepřítele. Ostatní nepokryté cíle budou ničit ruční zbraně.

Hlavním cílem působení palebných prostředků za útoku bude:

— rozbít palebný systém nepřítele zničením nebo alespoň umlčením jeho hlavních palebných prostředků současně v celé hloubce nepřátelské obrany; při nasycenosti nepřítele protitankovými zbraněmi bude jejich ničení jedním z prvořadých úkolů;

— znemožnit nebo alespoň ztížit sladěné používání palebných a manévrových možností bránících se vojsk a vytvořit tak podmínky pro jejich rozdělení a ničení po částech;

— zabránit manévru bránících se vojsk na výhodné čáry v hloubce;

— znemožnit nebo alespoň ztížit nepříteli budování obrany;

— ničit nepřátelské odpory všeho druhu;

— ztížit a narušit velení;

— ztížit a narušit zabezpečení vojsk.

Efektivní plnění těchto (popř. dalších) úkolů vyžaduje dokonalé sladění palebných úderů všech prostředků a jejich nepřetržité působení na stanovené

cíle až do jejich úplného zničení. Jen tak docílíme, aby po palebných úderech jedněch prostředků do zásahu dalších prostředků mohly obnovit svou akceschopnost.

Dělostřelectvo bude postupně ničit cíle před útočícími vojsky na vzdálenost jeho účinného dostřelu. Vzhledem k účinnosti dělostřeleckých granátů, bude ničení nebo umlčení jednotlivých cílů nepřítel vyžadovat palebné soustředění většiny počtu hlavních na delší dobu. Počet potřebného dělostřelectva i doba jeho soustředění bude záviset na rozměrech cíle, jeho odolnosti vůči dělostřelecké palbě, používaném druhu dělostřelectva a požadovaném výsledku.

K nejdůležitějším cílům dělostřeleckých paleb bude patřit dělostřelectvo, minomety, ohniska odporu, radiotechnické prostředky a místa velení nepřítel. Při možnosti dostřelu dělostřelectva i jeho odpalovací zařízení a zálohy.

Rozbití nepřátelské protitankové obrany je důležitou podmínkou úspěšného útoku.

Některé cíle, jejichž vliv na pevnost obrany nebude rozhodující a jejichž schopnost působit na útočící vojska bude menší, můžeme podle situace ničit v druhém pořadí nebo jen umlčovat. Proto dělostřelectvo bude stanovené úkoly plnit postupně, což bude vyžadovat více času.

Doby k plnění úkolů jednotlivých organizačních stupňů vzrůstá a úkol ničit nebo dokončit ničení nepřítel musí plnit ve značné míře **útočící vojska**. Jejich prostředky ničení jsou pak ruční zbraně, zbraně bojových vozidel pěchoty a tanky. Čím více cílů budou muset útočící vojska ničit, tím bude tempo jejich postupu menší.

Při nedostatku dělostřeleckých hlavních v palebné přípravě, můžeme použít dělostřelectvo druhých sledů.

Letectvo, které může působit do větších hloubek než dělostřelectvo, bude na jeho palebné údery navazovat a je prodlužovat. Letectvo použijeme především na ty cíle, které mohou svým zásahem nepříznivě ovlivnit situaci útočících vojsk. Bude působit především na směrech jejich hlavního úderu proti nepřátelským palebným prostředkům, které jsou mimo dostřel dělostřelectva, zejména na odpalovací zařízení, místa velení a zálohy.

Účinnost letectva bude klesat s rozměry cíle, jeho protivzdušnou obranou, kvalitou zemních prací k ochraně jednotlivých cílů, terénem v blízkosti cílů, pohyblivostí cílů apod.

Činnost palebných prostředků při zabezpečování útoku bude mít dvě části:

palebnou přípravu a palebnou podporu útoku.

Palebná příprava útoku bude předcházet vlastnímu útoku vojsk. Vedle jaderných zbraní, dělostřelectva a letectva budou se na ní podle potřeby podílet i další palebné prostředky, zejména tanky. K ní můžeme přibrat podle potřeby dělostřelectvo druhosledových divizí a tanky druhosledových pluků divizí prvního sledu. S přibráním palebných prostředků počítáme zejména při útoku na připravenou obranu nepřítel (zaujetí výchozího prostoru) a při průlomu nepřátelské obrany bez použití JZ. Při útoku z chodu nebude nutné.

Cílem palebné přípravy útoku bude ničit sestavu nepřítel do celé (co největší) hloubky a vybojovat takovou prostorovou a časovou palebnou převahu, aby umožnila vojskům nejen vyrazit k útoku, ale též útočit ve vysokém tempu. Na výsledku palebné přípravy bude proto do značné míry záviset i úspěch útoku.

Hloubka palebné přípravy útoku je omezena dosahem používaných palebných prostředků. Na jejich možnostech bude záviset i efektivnost palebné přípravy. Bude neúčinnější tam, kde se na ní bude podílet maximum palebných prostředků, tj. v blízkosti čáry dotyku. S růstem vzdálenosti bude počet zbraní klesat.

Sířku palebné přípravy určuje počet a účinnost palebných prostředků. Má to být takový počet a účinnost, aby získaná palebná převaha umožnila útočícím vojskům úspěšný postup vpřed. Rozhodující vliv na sířku palebné přípravy a její konečný výsledek bude mít rozsah použití jaderných zbraní. Čím je jich více, tím rychleji a kvalitněji dosáhneme jejich cílů. Při použití klasických prostředků ničení musíme počítat s tím, že doba palebné přípravy se prodlouží.

Účinnost palebné přípravy útoku značně ovlivní rovněž doba jejího zahájení. Dosáhneme-li překvapení, pak postihne nepřátelské síly ne zcela připraveny a její účinky budou větší. Proto se musíme snažit zahájit palebnou přípravu s překvapením pro všechny cíle, které chceme zničit. Nejlepší by bylo, aby šla do celé hloubky **současně**. To nebude však plně možné, vzhledem k počtu nepřátelských cílů a našich prostředků. Proto půde často o postupné ničení cílů protivníka. V první řadě budeme ničit ty cíle, které budou pro útok nejnebezpečnější, tzn. hlavní palebné prostředky nepřítel.

Máme-li postihnout maximální počet cílů nepřítel, musí činnost palebných prostředků přesně koordinovat a přípravu **centrálně řídit**.

Počet cílů, množství a kvalita palebných prostředků a požadované výsledky určují i dobu trvání palebné přípravy, popř. její skladbu a metodiku.

Na palebnou přípravu bezprostředně navazuje **palebná podpora útoku**. Začíná přenosem palby na cíle v hloubce se zahájením zteče předního okraje nepřátelské obrany a trvá po celou dobu útoku. Palebná podpora bude probíhat z části podle připraveného plánu (na předem připravené cíle), většinou však podle konkrétní situace a požadavků vševojskových velitelů.

Jejím **cílem** bude umlčet či ničit nově zjištěné nepřátelské odpory a tím zabezpečit plynulý postup tankových a motostřeleckých jednotek do celé hloubky nepřátelských praporů prvního sledu.

Dělostřelecká podpora může probíhat především postupným soustředěním paleb a dvojitým soustředěním paleb. Při průlomu nepřátelské obrany můžeme použít palebného valu, dvojitého palebného valu nebo palebného valu kombinovaného s postupným palebným soustředěním.

Na dělostřeleckou podporu naváže dělostřelecký doprovod boje v hloubce. Při útoku na mobilní (pohyblivou) obranu nebo na nepřítel, který vede boj na zdrženou, může být účelné přejít po dělostřelecké přípravě ihned k dělostřeleckému doprovodu. Při doprovodu mohou to být palby na vyžádání, realizované především hromadnými palbami, palebnými soustředěním a přímou palbou.

Vedle dělostřelectva a letectva se budou na ničení nepřítel podílet i ostatní palebné prostředky. První místo mezi nimi mají nesporně tanky. Svou velkou palebnou silou, ochranou osádky pancířem a vysokou manévrovací schopností spojují v sobě nejdůležitější složky ozbrojeného systému, tj. palbu a pohyb. Jejich nevýhodou je poměrně omezená viditelnost.

Soudobá nasycenost vojsk protitankovými zbraněmi vytváří podmínky pro snadné zničení útočících tanků. Zvláštní pozornost musíme proto věnovat velkému počtu vysoce účinných protitankových zbraní, které vzhledem ke snadnému ukrytí a maskování mohou útočící tanky ničit s překvapením a téměř stoprocentní jistotou. Proto se ničení protitankových zbraní zúčastní společně s tanky také motostřelecké jednotky. Ty palbou ručních zbraní a zbraní z bojových vozidel pěchoty ničí kromě jiných cílů zejména nepřátelské protitankové zbraně a tím útočící tanky do jisté míry chrání. Význam této úzké spolupráce ukazují i zku-

šenosti z posledního arabsko-izraelského konfliktu.

Palebným prostředkem zcela nové kvality jsou raketové **jaderné zbraně**. Vzhledem ke svým mohutným účinkům a velkému dosahu budou hlavními prostředky ničení (při jejich používání). Budou tvořit základ jak palebné přípravy, tak palebné podpory útoku.

Ostatní palebné prostředky budou účinky jaderných zbraní jen zvyšovat a doplňovat tím, že budou ničit cíle, které by bylo neekonomické ničit jadernými údery. Stejně tomu bude na těch taktických stupních, které nemají jaderné prostředky. Budou využívat účinků jaderných úderů vyšších stupňů, ale vlastní bojovou činnost povedou jen klasickými palebnými prostředky.

Široký rozsah mohutnosti jaderných náplní nám dovoluje si vybrat tu, která je ke splnění daného úkolu nejvýhodnější. Přitom můžeme volit i druh výbuchů a výšku, abychom dosáhli maximálního účinku.

Účinek jaderných úderů a jejich dosah ve spojení s raketou či letectvem umožňuje palebnou přípravu útoku vést do celé hloubky sestavy protivníka. Tím její účinnost značně vzrůstá. Jaderné zbraně v ní ničí nejdůležitější cíle nepřátelské obrany. Útočící vojska tak mohou využívat jejich účinků a podle situace jen dokončovat ničení nepřítel. Tím můžeme značně zvýšit tempo útoku. To bude záviset na účinnosti palebné přípravy, podpory a doprovodu a též na **využití jejich účinků vojsky**. Čím důležitější cíle budou vyraženy, tím menší odpor bude nepřítel klást a tím více vzroste tempo útoku.

Bojová činnost je však oboustranný proces ničení. Každá strana se bude snažit znemožnit druhý použití jejich prostředků ničení. Tzn. zničit nebo vyřadit její palebné prostředky, zejména ty nejúčinnější. Tato všeobecná zásada za útok ještě vzroste (významově). Je to dáno tím, že účinnost palebných prostředků obránce je ve srovnání s kvalitou i počtem stejných zbraní útočících vojsk větší. Je to dáno tím, že

— lépe využívá palebných vlastností a dostřelu jednotlivých zbraní (nejdříve umísťujeme v daném prostoru palbu a pak zbraně, které mají palbu realizovat),

— má lepší střelecké podmínky. Palbu vedou z klidu, na předem zjištěné vzdálenosti, na nechráněné cíle a využívá ke střelbě maximální doby jednotlivé zbraně mohou působit na cíle od svého maximálního dostřelu až téměř po ústí hlavně),

— palbu vede delší dobu z jednoho místa (palebná postavení jsou daleko stálejší), což umožňuje přesné rozdělení palebných úseků mezi jednotlivé zbraně a jednotky. Odpadají doby nutné na přemístování zbraní a tím vzrůstá možnost jejich využití k ničení protivníka,

— má pevně organizovaný palebný systém v celé hloubce obrany.

Hlavními objekty paleb za útoku budou proto **palebné prostředky obránce**. Pořadí ničení je dáno jejich účinností. Nejříve ničíme nejúčinnější prostředky, protože jejich zničením narušujeme palebný systém obrany. Vznikají v něm mezery nebo palebně slabě přehrazená místa, dochází k narušení celkového plánu obrany a tím i jeho zámyslu, otvírají se výhodné směry pro postup útočících vojsk.

Prvořadým úkolem v palebné přípravě, za palebné podpory a doprovodu útoku bude ničení jaderných zbraní. Nebude přitom rozhodující, zda došlo již k jejich použití či nikoliv.

Ničit jaderné zbraně neznamená ničit jen odpalovací zařízení, letouny-nosiče a popř. speciální dělostřelectvo. Je třeba ničit vše, co jim napomáhá v činnosti a co je zabezpečuje. Tj. naváděcí systémy raket, jejich montážní dílny, letiště, sklady jaderných náplní a raket, sklady speciálních PHM apod.

V dalším pořadí budeme ničit ostatní palebné prostředky obránce, zejména jeho dělostřelectvo a letiště. Plnění těchto úkolů snižuje možnost obránce vést organizované palby na útočící vojska, tím i snižuje možnost obránce klást odpor. Ničení palebných prostředků je proto rozhodujícím činitelem k udržení palebné převahy a tím i nezbytným předpokladem pro útok.

Čím větší palebnou převahu útočící vojska získají, tím ve větším tempu a s menšími ztrátami mohou plnit stanovené úkoly. Hned za ničením hlavních palebných prostředků je třeba ničit jeho **místa velení**. Štáby jednotlivých organizačních stupňů mohou totiž učinit opatření k nahrazení palebné činnosti vyřazených zbraní ať již manévrem palbou nebo silami a prostředky. Manévr je totiž důležitou podmínkou úspěšného vedení obrany. Má zabezpečit její kompaktnost, narůstání odporu do hloubky, maximální využívání terénu a možnosti zbraní k vedení účinných paleb. Má též znemožnit nebo alespoň ztížit ničení svých sil po částech. Cílem útočících vojsk naopak musí být tomu zabránit.

Vedle ničení míst velení tomu napomůže také to, jestliže palby jednotlivých

zbraní budou na sebe navazovat, aby se tím účinek maximálně násobil. Dále by měly palby zabránit nebo podstatně narušit manévr obránce. Poněvadž většina palebných prostředků má omezený dosah, nemůže plnit všechny úkoly z jednoho místa, ale musí se přesunovat. Pouze dovedným manévrem mohou jednotlivé palebné prostředky za útoku postupně zaujímat taková postavení, která jim umožní nejlépe plnit stanovené úkoly. Jen **manévr prostředky** zabezpečí vytvoření potřebné palebné převahy v tom prostoru a čase, který je v dané situaci pro rychlé rozvíjení útoku nejvýhodnější a nejúčelnější.

Zrychlením tempa útoku vojska znemožňují nebo alespoň ztěžují nepříteli učinit protipatření, zejména manévr druhých sledů a záloh.

Palebná převaha nemusí být trvalá, je třeba stále o ni bojovat. Včasný, rychlý a skrytý manévr palebnými prostředky je právě způsobem, který udržení palebné převahy zabezpečuje. Vytváří podmínky nejen k nepřetržitému a plynulému útoku vojsk, ale též k narůstání úderu na hlavním směru.

Podle situace musíme manévrovat silami a prostředky tak, abychom v rozhodujících chvílích a prostorech dosáhli takové převahy, která umožní rychle a pokud je to možné úplně zničit dané síly obránce.

Rychlost manévru zabezpečuje jeho včasnost, ale také **překvapivost**. Čím déle totiž trvá, tím je větší pravděpodobnost, že jej obránce zjistí. Pak může obránce učinit protipatření s cílem maximálně snížit účinnost manévru útočníka. Bude se snažit rozbit síly a prostředky manévrujících vojsk, způsobit jim ztráty nebo alespoň co nejlépe je zdržet. Proto manévr má probíhat skrytě a s překvapením.

Překvapení a neočekávanost násobí účinek palebných úderů, přispívá k dosažení stanovených cílů v krátké době a současně šetří vlastní síly a prostředky.

Mezery v sestavě obránce (po palebných úderech a po úderech útočících vojsk) vytváří optimální podmínky k pronikání jednotek do boků a týlu nepřátelských částí a tím k jejich postupnému ničení. V těchto případech můžeme využít též moment překvapení, narušit systém nepřátelských paleb a tím snížit jejich účinnost.

Manévr je proto důležitou součástí bojové činnosti a součástí útoku. Je tím činitelem, který umožňuje působit jednotlivým palebným prostředkům na celou hloubku stanovených úkolů.